Miljø-
direktoratet

MANDAL CASTINGS AS
Postboks 173
4502 Mandal

Oslo, 20. mars 2026

Deres ref.:
Roy Aslaksen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/2304
2026.0066.miljodir

Saksbehandler:
Edvarda Wevling Matre

Rapport etter tilsyn 18. februar 2026 – Mandal Castings

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos MANDAL CASTINGS AS (heretter Mandal Castings, virksomhetsnummer: 971733969).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomhetens internkontroll har mangler
- Avvik 2: Virksomhetens utslippskontroll har mangler
- Avvik 3: Mandal Castings avfallshåndtering er mangelfull
- Avvik 4: Farlige kjemikalier har ikke blitt deklarert til produktregisteret
- Avvik 5: Det har ikke blitt gjennomført substitusjonsvurderinger av farlige kjemikalier

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Mandal Castings må snarest rette opp avvik. Miljødirektoratet ber om en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 15. mai 2026.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Mandal Castings kan med fordel hindre drypplekkasje fra påkoblingspunkt til oljetank

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Mandal Castings må betale et gebyr på 53 800 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Edvarda Wevling Matre. Merk svaret med saksnummer 2025/2304 og tilsynsnummer 2026.0066.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomhetens internkontroll har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 1 og nr. 7

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Virksomheten skal sørge for at de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten er tilgjengelige, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Mandal Castings har et internkontrollsystem og et system for avviksbehandling. Under tilsynet kom det imidlertid frem at flere dokumenter i internkontrollsystemet ikke brukes aktivt (eksempelvis måleprogram og rutine for substitusjonsvurderinger). Systemet består i en mappe med word-dokumenter oppgitt med ulike nummer (ikke navn). Det kom i tillegg frem at virksomheten ikke bruker avvikssystemet til å registrere avvik som gjelder miljø. Miljødirektoratets vurdering er at virksomheten ikke har rutiner som sikrer etterlevelse av kravene i regelverket.

Virksomheten kjente ikke til kravene som gjelder for lagring av farlig avfall beskrevet i avfallsforskriften kapittel 11 (avvik 3) eller deklareringsplikten, beskrevet i deklareringsforskriften (avvik 4).

Miljø-
direktoratet

Avvik 2: Virksomhetens utslippskontroll har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, datert 21.12.2006, kapittel 11 Måling og beregning av utslipp. Rapportering til SFT

Beskrivelse av krav

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive fastlegging av målemetode og prøvetakningsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt forklaring av utslippsfaktorer som benyttes.

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk / internasjonal standard benyttes. SFT (nå Miljødirektoratet) kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at den er minst like formålstjenlig. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingspunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder.

Målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. De skal omfatte både de komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier og andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til SFTs (nå Miljødirektoratets) veileder til bedriftenes egenrapportering.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Måleprogram:

Mandal Castings har et måleprogram fra 2014. Måleprogrammet mangler en revisjonsdato og på tilsynet blir det tydelig at måleprogrammet ikke er et dokument virksomheten forholder seg aktivt til. Dokumentet beskriver måling av støv, men beskrivelsene samsvarer ikke med hvordan analysene utføres i dag. Det står blant annet at støvmålinger gjennomføres over en arbeidsdag, men i analyserapporten fra ekstern konsulent (datert 13.10.2025) er det oppgitt at målingene gjennomføres over en time. Analyserapporten beskriver også at ingen av målestedene er i henhold til standard NS-EN 15259:2007, slik tillatelsen krever (Norsk Standard eller CEN-standard). Virksomheten kunne ikke legge frem dokumentasjon som viste at dagens metode er formålstjenlig.

Representativitet i målingene:

I tillatelsen er det beskrevet at virksomheten skal måle utslipp til luft minst to ganger i året. Målingene skal være representative for virksomhetens faktiske utslipp. Mandal Castings måler utslipp av støv to ganger i året. Det blir utført en måling på hvert utslippspunkt over en måleperiode på 60 minutter. Disse tallene gir grunnlaget for å beregne det årlige støvutslippet i mg/Nm^3. Virksomheten opplyste under tilsynet om at utslippene fra produksjonen er konstante.

Fra 2016-2024 har variasjonen i analyseresultatene målt på utslippspunktet Støvanlegg/Sandblåse vært mellom 1,4 mg/Nm^3 og 38,8 mg/Nm^3 (målt verdi). Basert på disse

verdiene kan ikke Miljødirektoratet se at utslippene er konstante. Virksomheten kunne ikke legge frem dokumentasjon som viser at målingene de tar er representative for virksomhetens faktiske utslipp.

Måler ikke på alle utslippspunkter:
I 2025 installerte Mandal Castings et nytt friskluftsystem. Som følge av dette ble det etablert et nytt utslippspunkt for utslipp av støv. Det har ikke blitt gjennomført støvmålinger på det nye utslippspunktet, og virksomheten har dermed ikke oversikt over de faktiske utslippene sine. Det ble informert om at et nytt målepunkt vil bli installert over dette utslippet i løpet av året.

Avvik 3: Mandal Castings avfallshåndtering er mangelfull

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, datert 21.12.2006, Kapittel 9 Avfall
- avfallsforskriften § 11-5 Forsvarlig oppbevaring mv. av farlig avfall
- avfallsforskriften § 11-8 Leveringsplikt

Beskrivelse av krav

Farlig avfall skal tas hånd om på en forsvarlig måte. Alle som oppbevarer, transporterer eller håndterer farlig avfall, skal treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

Farlig avfall skal ikke blandes sammen med annet avfall. Ulike typer farlig avfall skal ikke sammenblandes dersom dette kan medføre fare for forurensning, eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet.

Farlig avfall skal leveres minst 1 gang pr. år. Plikten inntrer ikke før den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kg.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Rutine, lagring og levering:
Virksomheten har en rutine for avfallshåndtering, men rutinen mangler en beskrivelse av hvordan farlig avfall skal lagres og håndteres. Mandal Castings har et innendørs lager for farlig avfall som blant annet består av bur med batterier. Virksomheten kunne ikke dokumentere at farlig avfall over 1 kg blir sendt til mottak hvert år.

Farlig avfall lagret utendørs:
Under befaring på virksomhetens område ble det observert at en IBC med farlig avfall (spillolje) som var feilmerket. Det ble i tillegg observert flere tomme fat som har inneholdt farlige kjemikalier. Miljødirektoratet vurderer at tomme fat som har inneholdt farlige kjemikalier fortsatt kan inneholde rester og dermed representerer en risiko for forurensning.

Restavfall inneholder farlig avfall
Under befaring ble det observert at emballasje fra farlige kjemikalier ble kastet i restavfall.

Virksomheten informerte om at de senere sorterer emballasjen. Etter Miljødirektoratets vurdering er ikke denne fremgangsmåten tilstrekkelig da det øker risikoen for feilsortering.

Avvik 4: Farlige kjemikalier har ikke blitt deklarert til produktregisteret

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- deklareringsforskriften § 4 og § 8

Beskrivelse av krav

Enhver som i Norge produserer eller importerer til Norge 100 kg eller mer pr. år av et farlig kjemikalie, skal deklarere kjemikaliet til Miljødirektoratet for registrering i produktregisteret. Den ansvarlige for deklareringen skal uten ugrunnet opphold oppdatere opplysningene i produktregisteret dersom det skjer endringer i informasjonen som kreves.

Dersom deklareringen av kjemikaliene gjøres av utenlandsk leverandør på vegne av den norske virksomheten, skal den norske virksomheten være registrert som kunde i produktregisteret. Det er den norske virksomheten som er ansvarlig for at opplysningene er oppdaterte.

Deklareringspliktige kjemikalier skal være deklarert til Miljødirektoratet senest når omsetning eller yrkesmessig bruk begynner i Norge.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten importerer over 100 kg av et deklareringspliktig kjemikalie fra Sverige. Kjemikaliet er ikke deklarert til produktregisteret slik regelverket krever. Mandal Castings er heller ikke registrert som kunde i produktregisteret.

Avvik 5: Det har ikke blitt gjennomført substitusjonsvurderinger av farlige kjemikalier

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- produktkontrolloven § 3a
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, datert 21.12.2006, Kapittel 6 Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Beskrivelse av krav

Virksomhet som bruker kjemikalier som kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse skal vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for slik virkning. Virksomheten skal i så fall velge dette alternativet, hvis det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Bedriften plikter å etablere et system for substitusjon av kjemikalier og råstoffer. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikaliene og råstoffene som benyttes, og av om alternativer finnes.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering
Under tilsynet kom det frem at Mandal Castings ikke har gjennomført substitusjonsvurderinger av farlige kjemikalier. Virksomheten har en rutine som kalles "Substitusjonsvurdering av stoffer som påvirker miljøet", men rutinen følges ikke.

Anmerkning 1: Mandal Castings kan med fordel hindre drypplekkasje fra påkoblingspunkt til oljetank

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering
Mandal Castings har en oljetank på 20 000 L som står plassert innendørs. På utsiden av bygget er det et påkoblingspunkt for tankbiler som benyttes ved levering av olje. Under befaring ble det observert oljerester i påkoblingspunktet. Det ble også observert spor av oljesøl i snøen under påkoblingspunktet. Mandal Castings kan med fordel installere en løsning som fanger opp eventuelle drypplekkasjer ved og etter påfylling av oljetanken.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Mandal Castings må betale et gebyr på 53 800 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er fattet med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 18. februar 2026 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage
Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og produktkontrolloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48 og produktkontrolloven § 8. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Mandal Castings sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok
- Edvarda Wevling Matre
- Erland Årstøl
- Eva Malene Stirø (saksbehandler)

Fra Statsforvalteren i Agder deltok
- Vegard Omestad Berntsen

Kontaktperson hos Mandal Castings
- Roy Aslaksen

Anlegg kontrollert
- Mandal Castings, Lindesnes

Tema kontrollert
Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:
- Internkontroll
- Måleprogram
- Utslipp til luft
- Behandling av farlig avfall
- Støy

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Kjemikalie:
- Substitusjonsplikt
- Deklarering

Regelverk
Tilsynet omfattet følgende regelverk:
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, datert 21.12.2006
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om deklarering av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Måling av støvemisjoner til luft, analyserapport fra ekstern konsulent (datert 13.10.25)
- Måleprogram for svevestøv til det ytre miljø (datert 09.11.14)
- Rutine for substitusjonsvurdering av stoffer som påvirker miljøet (datert 08.03.28)
- Avfallshåndtering (datert 08.03.28, revidert i 01.06.12)
- Sikkerhetsdatablader

Del 4: Annen informasjon

Under befaringen ble det observert to plasttanker i virksomhetens produksjonsområde som inneholdt et farlig kjemikalie. Kjemikaliet var blant annet klassifisert som:

- Carc. 1B – Kan forårsake kreft
- STOT RE2 – Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering
- Acute Tox. 3 – Giftig ved svelging, Giftig ved hudkontakt, Giftig ved innånding

Tankene var ikke merket i henhold til regelverk under Arbeidstilsynet sitt ansvarsområde.

Vi ønsker å minne om:

- Forskrift om utførelse av arbeid, psykososialt arbeidsmiljø, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid) § 3-13
- Forskrift om utforming og innretning av arbeidsplasser, arbeidslokaler og innkvartering (arbeidsplassforskriften) § 5-13

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen	Edvarda Wevling Matre
seksjonsleder	tilsynsleder

Kopi

- Statsforvalteren i Agder
- Lindesnes kommune
- Arbeidstilsynet